

Централна кооперативна банка АД Скопје

Врз основа на Одлуката на Народна банка на Република Македонија за објавување извештаи и податоци од страна на Банката („Сл. весник на РМ“, 134/2007) и Политиката за обелоденување, Централна кооперативна банка АД Скопје објавува:

ИЗВЕШТАИ И ПОДАТОЦИ НА ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД СКОПЈЕ

со состојба 31.12.2023 година
објавени на 15.5.2024 година

1. ПОДАТОЦИ ЗА БАНКАТА

Назив и седиште	ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД СКОПЈЕ ул. 1732 бр. 2 Скопје – Центар
ЕМБ	4640063
Организациска структура	Организациска структура
Број на вработени на 31.12.2023 год.	225
Преглед на финансиски активности кои може да ги врши, согласно со дозволата за основање и работење издадена од гувернерот на НБРМ	<ul style="list-style-type: none">▪ Прибирање депозити и други повратни извори на средства;▪ кредитирање во земјата, вклучувајќи и факторинг и финансирање комерцијални трансакции;▪ кредитирање во странство, вклучувајќи и факторинг и финансирање комерцијални трансакции;▪ издавање и администрирање платежни средства (парични картички, чекови, патнички чекови, меница);▪ финансиски лизинг;▪ менувачки работи;▪ платен промет во земјата и во странство, вклучувајќи купопродажба на девизи;▪ издавање платежни гаранции, авали и други форми на обезбедување;▪ најмување сефови, остава и депо;▪ тргување со инструменти на пазарот на пари;▪ тргување со хартии од вредност;▪ управување со средства и портфолио на хартии од вредност за клиенти и/или инвестициско советување клиенти;▪ чување хартии од вредност за клиенти;▪ советување правни лица во врска со структурата на капиталот, деловната стратегија или со други поврзани прашања или давање услуги поврзани со спојување или припојување на правни лица;▪ продажба на полиси за осигурување;▪ посредување во склучување договори за кредити и заеми;▪ обработка и анализа на информации за кредитната способност на правни лица;▪ економско-финансиски консалтинг, и▪ брз трансфер на пари.

<p>Преглед на финансиски активности кои ги врши во моментот</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Прибирање депозити и други повратни извори на средства; ▪ кредитирање во земјата и финансирање комерцијални трансакции; ▪ издавање и администрирање платежни средства (парични картички, чекови, патнички чекови, меница); ▪ најмување сефови, остава и депо; ▪ финансиски лизинг; ▪ менувачки работи; ▪ платен промет во земјата и во странство, вклучувајќи купопродажба на девизи; ▪ издавање платежни гаранции, авали и други форми на обезбедување; ▪ обработка и анализа на информации за кредитната способност на правни лица; ▪ економско-финансиски консалтинг, и ▪ брз трансфер на пари.
<p>Преглед на финансиски активности за кои, од страна на гувернерот на НБРМ, е изречена забрана или ограничување за нивно вршење, односно е повлечена согласноста</p>	<p>НЕМА</p>

1.1. ПОДАТОЦИ ЗА БАНКАРСКАТА ГРУПА

<p>Назив, седиште и претежна дејност на матичното лице, како и на секој член на банкарската група</p>	<p>Матично лице „ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА“ АД СОФИЈА Бул. „Цариградско шосе“ бр.87, Софија, Р Бугарија Банкарство и финансии</p> <p>Член на Банкарската група ЦКБ АСЕТС МЕНАЏМЕНТ ЕАД Софија Бул. „Цариградско шосе“ бр.87, Софија, Р Бугарија Управување со фондови</p>
<p>Организациска структура на 31.12.2023 година</p>	<p>Структура на членките на Банкарската група</p> <p>ЦКБ АД Софија</p> <p>ЦКБ Асетс менаџмент ЕАД Софија</p>
<p>Учество на Банката во вкупниот број акции во секој член на банкарската група</p>	<p>Централна кооперативна банка АД Скопје не поседува акции, ниту акции со право на глас во ниту една од членките на банкарската група.</p>

1.2 ПОДАТОЦИ ЗА БАНКАТА КОЈА Е ПРЕДМЕТ НА КОНСОЛИДИРАНА СУПЕРВИЗИЈА

<p>Учество на матичното лице во вкупниот број акции на секој член на банкарската група</p>	<p>Централна кооперативна банка АД Скопје не е матично лице на банкарска група.</p>
<p>Учество на матичното лице во акциите со право на глас на секој член на банкарската група</p>	<p>Централна кооперативна банка АД Скопје не е матично лице на банкарска група.</p>

2. ПОДАТОЦИ ЗА АКЦИОНЕРСКА СТРУКТУРА НА БАНКАТА

2.1. АКЦИОНЕРИ СО КВАЛИФИКУВАНО УЧЕСТВО - ПРАВНИ ЛИЦА

Назив	Централна кооперативна банка АД Софија								
Седиште	Бул. „Цариградско шосе“ бр.87, Софија, Р Бугарија								
Правна форма	Акционерско друштво								
Претежна дејност	Банкарство и финансии								
Процент на учество во вкупниот број на акции во Банката	<table><thead><tr><th>Име на акционерот</th><th>% Вкупно</th></tr></thead><tbody><tr><td>Централна кооперативна банка АД Софија</td><td>87.35%</td></tr><tr><td>ЦКБ Груп ЕАД Софија</td><td>4.48%</td></tr><tr><td>Вкупно:</td><td>91.83%</td></tr></tbody></table>	Име на акционерот	% Вкупно	Централна кооперативна банка АД Софија	87.35%	ЦКБ Груп ЕАД Софија	4.48%	Вкупно:	91.83%
Име на акционерот	% Вкупно								
Централна кооперативна банка АД Софија	87.35%								
ЦКБ Груп ЕАД Софија	4.48%								
Вкупно:	91.83%								
Процент на учество во вкупниот број издадени акции со право на глас во Банката	<table><thead><tr><th>Име на акционерот</th><th>Право на глас</th></tr></thead><tbody><tr><td>Централна кооперативна банка АД Софија</td><td>87.35%</td></tr><tr><td>ЦКБ Груп ЕАД Софија</td><td>4.48%</td></tr><tr><td>Вкупно:</td><td>91.83%</td></tr></tbody></table>	Име на акционерот	Право на глас	Централна кооперативна банка АД Софија	87.35%	ЦКБ Груп ЕАД Софија	4.48%	Вкупно:	91.83%
Име на акционерот	Право на глас								
Централна кооперативна банка АД Софија	87.35%								
ЦКБ Груп ЕАД Софија	4.48%								
Вкупно:	91.83%								

2.2 АКЦИОНЕРИ КОИ НЕМААТ КВАЛИФИКУВАНО УЧЕСТВО

Вкупен број	352
Вкупно учество во вкупниот број на акции	8.17%
Вкупно учество во вкупниот број на издадени акции со право на глас во Банката	8.17%

3. ПОДАТОЦИ ЗА СОПСТВЕНИТЕ СРЕДСТВА И ЗА АДЕКВАТНОСТА НА КАПИТАЛОТ НА БАНКАТА (во илјади денари)

Износ на почетен капитал кој е запишан во Централен регистар	1,397,967 илјади денари
--	-------------------------

Број на акции од секој род и класа, како и номинален износ на акциите	Состојба 31.12.2023 година	Број на акции
	вкупен број на акции	553.087
	обични акции со право на глас	553.087
	приоритетни кумулативни акции	–
	Номиналната вредност на една акција изнесува € 41,21.	
Вкупен износ на сопствените средства со состојба на 31.12.2023 година		1,435,911 илјади денари
Адекватност на капиталот со состојба на 31.12.2023 година		16.41%
Износ на компонентите на редовен основен капитал и додатен основен капитал, како и на основниот капитал на Банката, утврден согласно со Одлуката за Методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот (во илјади денари)	Опис	Износ
	Сопствени средства	1,435,911
	Основен капитал	1,299,181
	Редовен основен капитал (РОК)	1,299,181
	Позиции во РОК	1,307,296
	Капитални инструменти од РОК	1,397,967
	Премија од капиталните инструменти од РОК	524
	Задолжителна општа резерва (општ резервен фонд)	122,721
	Задржана нераспоредена добивка	-
	(-) Акумулирана загуба од претходни години	(214,912)
	Тековна добивка или добивка на крајот на годината	-
	Кумулативна сеопфатна добивка или загуба	996
	(-) Одбитни ставки од РОК	(8,115)
	(-) Загуба на крајот на годината или тековна загуба	-
	(-) Нематеријални средства	(8,115)
	(-) Одложени даночни средства коишто зависат од идната профитабилност на Банката	-
	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-
	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-
	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-
	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-
	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК за кои Банката има договорна обврска да ги купи	-
	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во Банката	-
	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои Банката нема значајно вложување	-
	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои Банката има значајно вложување	-
	(-) Износ на одбитни ставки од ДОК којшто го надминува вкупниот износ на ДОК	-
	(-) Износ на надминувањето на лимитите за вложувања во нефинансиски институции	-

(-) Трошоци за данок	-
(-) Разлика меѓу висината на потребната и извршената исправка на вредноста/посебната резерва	-
Регулаторни усогласувања на РОК	-
(-) Зголемување на РОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-
(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-
(-) Добивки или (+) загуби од обврски на Банката коишто се мерат по објективна вредност	-
(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-
Позиции како резултат на консолидација	-
Неконтролирачко (малцинско) учество коешто се признава во РОК на консолидирана основа	-
Останато	-
Други позиции од РОК	-
Додатен основен капитал (ДОК)	-
Позиции во ДОК	-
Капитални инструменти од ДОК	-
Премија од капиталните инструменти од ДОК	-
(-) Одбитни ставки од ДОК	-
(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-
(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-
(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-
(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-
(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК за кои Банката има договорна обврска да ги купи	-
(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во Банката	-
(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои Банката нема значајно вложување	-
(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои Банката има значајно вложување	-
(-) Износ на одбитни ставки од ДК којшто го надминува вкупниот износ на ДК	-
(-) Трошоци за данок	-
Регулаторни усогласувања на ДОК	-
(-) Зголемување на ДОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-
(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-
(-) Добивки или (+) загуби од обврски на Банката коишто се мерат по објективна вредност	-
(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-
Позиции како резултат на консолидација	-
(+/-) Прифатлив додатен основен капитал којшто се признава во ДОК на консолидирана основа	-
Останато	-
Други позиции од ДОК	-

Износ на	Опис	Износ
Износ на компонентите на дополнителниот капитал и нивниот износ кој, согласно со Методологијата за утврдување адекватност на капитал, може да биде дел од сопствените средства на Банката (во илјади денари)	Дополнителен капитал (ДК)	136,730
	Позиции во ДК	136,730
	Капитални инструменти од ДК	-
	Субординирани кредити	136,730
	Премија од капитални инструменти од ДК	-
	(-) Одбитни ставки од ДК	-
	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-
	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-
	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-
	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-
	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК за кои Банката има договорна обврска да ги купи	-
	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во Банката	-
	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои Банката нема значајно вложување	-
	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои Банката има значајно вложување	-
	Регулаторни усогласувања на ДК	-
	(-) Зголемување на ДК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-
	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-
	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на Банката коишто се мерат по објективна вредност	-
	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-
	Позиции како резултат на консолидација	-
	Прифатлив дополнителен капитал којшто се признава во ДК на консолидирана основа	-
Останато	-	
Други позиции од ДК	-	
Вид на одбитните ставки од основниот капитал и дополнителниот капитал и нивниот износ (во илјади денари)	Одбитни ставки од основен капитал и дополнителен капитал	
	ОДБИТНИ СТАВКИ	(8,115)
	Основен капитал по одбитни ставки	1,299,181
	Дополнителен капитал по одбитни ставки	136,730
Висина на капиталот потребен за покривање на кредитниот ризик (Извештај за адекватност)	Опис	во илјади денари
	Капиталот потребен за покривање на кредитниот ризик за билансните ставки	593,991
	Капиталот потребен за покривање на кредитниот ризик за вонбилансните ставки	12,155
	Вкупниот капитал потребен за покривање на кредитниот ризик	606,146
Висина на капиталот потребен за		

покривање на валутниот ризик (Извештај за адекватност)	32,321 илјади денари	
Висина на капиталот потребен за покривање на пазарниот ризик (Извештај за адекватност)	/	
Висина на капиталот потребен за покривање на ризикот од промена на цената на стоките (Извештај за адекватност)	/	
Висина на капиталот потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност (Извештај за адекватност)	/	
Висина на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик (Извештај за адекватност)	61,398 илјади денари	
Износ на редовниот основен капитал и додатен основен капитал, како и основниот капитал на Банката (во илјади денари)	Редовен основен капитал (РОК) Додатен основен капитал (ДОК) Дополнителен капитал (ДК)	1,299,181 - 136,730
Стапка на задолженост согласно со Одлуката за методологија за управување со ризикот за задолженост	Опис	31.12.2023
	Вкупна билансна изложеност која се користи при пресметка на стапката на задолженост	12,380,073
	Вкупна вонбилансна изложеност која се користи при пресметка на стапката на задолженост	202,400
	Вредност на изложеноста	12,582,473
	Вредност на капиталот	1,299,181
	Стапка на задолженост	10.33%
	Просечна стапка на задолженост (за II полугодие од 2023)	10.87%

Износ на вкупни билансни и вонбилансни побарувања	Износ на вкупни билансни побарувања 12,376,613 Износ на вкупни вонбилансни побарувања 976,849
Разлики помеѓу вкупни билансни и вонбилансни побарувања согласно со последните финансиски извештаи и вкупната билансна и вонбилансна изложеност која се користи за пресметка на стапката на задолженост	Разликата помеѓу билансите побарувања со 31.12.2023 година се јавува како резултат на неприкажана акумулирана амортизација и нетирање на одбитните ставки од основниот капитал во вкупната билансна изложеност во Извештајот за стапка на задолженост. Износот на вкупни вонбилансни изложености е значително помал бидејќи во Извештајот за стапка на задолженост истите се прикажуваат пондерирани согласно со факторите на конверзија доделени за одделните вонбилансни изложености кои се наведени во Одлуката за методологијата за управување со ризикот на задолженост.

4. ПОДАТОЦИ ЗА ПРОЦЕСОТ НА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИТЕ (во илјади денари)

Стратегии и процеси на управување со секој поединечен ризик	Банката, согласно со Одлуката за методологијата за управување со ризиците („Службен весник на РСМ“ бр. 113/2019,69/20,314/20) во рамките на своето работење има воспоставено систем за управување со ризици на кои е изложена согласно со својата големина, природа и сложеноста на финансиските активности кои таа ги извршува. Во рамките на воспоставената Стратегија за управување со ризици, Банката врши управување со ризиците врз основа на јасно поставената организациска структура, информативниот систем и системот за внатрешна контрола и ревизија.
Структура на организацијата на управување со ризиците	Согласно со организациската структура во Банката, во рамките на системот за управување со ризиците, прецизно и јасно се дефинирани: права, одговорности, обврски и привилегии на вработените поставени во три хиерархиски нивоа: - стратешко ниво, коешто ги опфаќа надлежностите и одговорностите на Надзорниот одбор, Управниот одбор и на Одборот за управување со ризици, во функција на управување со ризиците; - макро ниво, коешто ги опфаќа оперативните активности во управувањето со ризиците во рамките на Дирекцијата за ризици и Службата за контрола на усогласеноста на работењето со прописите, и - микро ниво, коешто ги опфаќа активностите во управувањето со ризиците коишто се извршуваат од страна на останатите деловни единици на Банката.
Структура на системот за мерење на ризикот и системот за внатрешно известување	Системот за внатрешно известување се темели на барањата и на одредбите од Законот за банки и интерните политики и процедури на Банката. Извештаите коишто се подготвуваат во рамките на системот за внатрешно известување се доставуваат и се презентираат до Надзорниот одбор, Управниот одбор и до Одборот за управување со ризици со динамика приспособена на потребите на внатрешно известување.

<p>Политики за заштита и намалување на ризикот, следење на ефикасноста на извршување на политиките</p>	<p>Со цел идентификување, минимизирање и заштита на ризикот, Банката ги има воспоставено следните политики за управување со ризиците:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Политика за управување со кредитен ризик, - Политика за утврдување интерен капитал, - Политика за управување со оперативен ризик, - Политика за управување со стратегиски ризик, - Политика за управување со репутациски ризик, - Политика за управување со правен ризик, - Политика за управување со пазарен ризик, - Политика за управување со ликвидносен ризик, - Политика за управување со валутен ризик, - Политика за управување со ризик кој произлегува од промена на каматни стапки, - Политика за управување со ризик на земја, - Политика за користење услуги од надворешни лица, - Политика за утврдување на поврзаните лица и за лимитите на изложеност. <p>Во секоја од горенаведените политики се дефинирани одделните видови ризици, начинот на нивното идентификување, квантифицирање и контрола, како и мерките и активностите за нивното одржување на прифатливо ниво, како и за нивно минимизирање. Секоја од горенаведените политики е предмет на ревидирање во зависност од внатрешните и од надворешните услови под кои работи Банката, согласно со Одлуката за методологијата за управување со ризици.</p>
<p>Опис на Методологијата за вршење исправка на вредноста и за издвојување посебна резерва</p>	<p>Методологијата за утврдување исправка на вредност и на посебна резерва го пропишува начинот на утврдување на износот на исправката на вредност и посебната резерва, во согласност со Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 149/18,76/20,116/20) и Политиката за управување со кредитен ризик на Банката. Истата започна да се применува од 1.7.2019 година.</p> <p>Целта на оваа методологија е да го дефинира начинот на идентификување на кредитниот ризик, неговото мерење, следење и контрола на истиот, поточно класификација на активните билансни и вонбилансни ставки на Банката според утврдениот степен на ризик, како и начинот на утврдување на висината и износот на настанатото оштетување</p> <ul style="list-style-type: none"> - исправка на вредноста и издвоената посебна резерва. <p>Согласно со оваа методологија, Банката месечно утврдува исправка на вредноста и посебна резерва за кредитните изложености врз основа на утврдената очекувана кредитна загуба на поединечна и на групна основа. Кај поединечните кредитни изложености исправката се утврдува врз основа на видот на кредитобарателот, неговата финансиска позиција, изворите за плаќање и надоместливата вредност на обезбедувањето. Резервациите за загуби поради оштетување се мерат и се утврдуваат како разлика меѓу сметководствената вредност на кредитот и неговиот проценет надоместлив износ, што, всушност, ја претставува сегашната вредност на очекуваните готовински текови, која се добива со дисконтирање на очекуваните идни парични текови врз основа на тие побарувања со употреба на ефективната каматна стапка утврдена врз основа на договорните услови.</p> <p>Очекуваната кредитна загуба на групна основа (EL) за кредитните изложености кои се дел од портфолиото на кредити се утврдува како производ на стапката на веројатност за ненаплата (PD), стапка на загуба</p>

	<p>заради ненаплата (LGD) и износот на кредитната изложеност. Портфолиото на кредити опфаќа кредитни изложености на физички лица кои во моментот на нивното одобрување се пониски од 15.000.000,00 денари, кој износ претставува значајна кредитна изложеност. Кредитните изложености според нивните заеднички карактеристики, се поделени на четири групи, и тоа: кредитни картички, овдрафти, хипотекарни и потрошувачки кредити. Банката пресметува очекувана кредитна загуба на групна основа само на редовните кредитни изложености кои имаат заеднички карактеристики, и за секое потпортфолио е креиран одделен модел со коефициентите специфични за него како одраз на статистичка врска меѓу стандардна стапка на портфолиото и макроекономските варијабли. Моделот за пресметка на очекувана кредитна загуба е опишан во Методологијата за утврдување исправка на вредност и на посебна резерва.</p>
<p>Кредитен ризик</p>	<p>Мерењето на кредитниот ризик е засновано на Одлуката за методологијата за управување со кредитен ризик донесена од НБРМ („Сл. весник на РМ“ бр.149/201876/20,116/20), како и согласно со интерните акти на Банката кои го третираат овој ризик, според која кредитниот ризик е ризик од загуба за Банката, поради неможноста нејзиниот клиент да ги измирува своите обврски кон неа во договорениот износ и/или во договорените рокови.</p> <p>Изложеноста на кредитен ризик се класифицира во 5 категории на ризик од А до Д, земајќи ги предвид кредитната способност на клиентот и уредноста во измирувањето на обврските. Оценката на промената на кредитната способност се врши најмалку еднаш во шест месеци, со исклучок на клиентите физички лица, каде промената на кредитната способност се оценува најмалку при промена на договорните услови.</p>
<p>Ризик од промена на каматните стапки</p>	<p>Ризикот од промена на каматни стапки согласно со Одлуката за управување со ризик од промена на каматни стапки во портфолиото на банкарски активности („Сл. весник“ бр. 163/2008 и 144/2009), како и интерните акти на Банката кои го третираат овој ризик, се следи и се квантифицира на ниво на Банка и на ниво на одделни каматно-чувствителни сегменти. За утврдување и мерење на овој ризик се користат извештаите за каматносна актива и пасива, извештаите за просечни активни и пасивни каматни стапки, како и извештаите за промена на економската вредност за позиции од портфолиото на банкарски активности со фиксна, променлива и приспособлива каматна стапка. Во рамките на мерењето на ризикот од промена на каматните стапки се идентификуваат ефектите од промената на каматните стапки врз каматно чувствителните билансни позиции на Банката, се следи воспоставениот регулаторен лимит, како и интерно воспоставените лимити и на месечно ниво се утврдуваат каматна маргина и каматна разлика, како показатели за правилно управување со овој ризик.</p>
<p>Ликвидносен ризик</p>	<p>Мерењето на ликвидносниот ризик се врши преку следење на рочната структура на билансните ставки и преку следење на промените на ликвидносните показатели. Со утврдувањето на нивото на ликвидносен ризик се одредуваат: функционалната, ликвидносната, рочната и валутната структура на средствата и изворите, така што со следењето на промените во нивото на ликвидносниот ризик се утврдуваат очекуваните и остварените приливи и одливи на средства. За следење на ликвидносниот ризик се користат извештаите за рочната структура на активата и на пасивата на Банката, показателите за ликвидност, односот на ликвидна актива и вкупна актива, односот на ликвидната актива и вкупните депозити, односот на вкупните кредити и вкупните депозити, покриеност на депозити на домаќинствата со ликвидната актива и други индикатори за негово идентификување и квантифицирање.</p>

Валутен ризик	Изложеноста на валутен ризик се мери, идентификува, следи и контролира преку промената на меѓувалутните курсеви и промената на вредноста на денарот во однос на другите странски валути, како и можноста другата договорна страна навремено да ги изврши своите обврски. За мерење и квантифицирање на валутниот ризик се користат извештаите за отворена девизна позиција, преку следење на промените во односот на отворена девизна позиција во одделна валута со сопствените средства и односот на агрегатната девизна позиција со сопствените средства на Банката.																																				
Износ на изложеност на кредитен ризик, пред и по извршена исправка на вредноста / посебна резерва	<p>Состојба на 31.12.2023 во илјади денари</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">Кредитна изложеност</td> <td style="text-align: right;">11,615,687</td> </tr> <tr> <td>Вкупна исправка на вредност</td> <td style="text-align: right;">(43,919)</td> </tr> <tr> <td>Нето-кредитна изложеност</td> <td style="text-align: right;">11,571,768</td> </tr> </table> <p>(Посебната резерва за вонбилансната изложеност изнесува 667 илјади денари)</p>	Кредитна изложеност	11,615,687	Вкупна исправка на вредност	(43,919)	Нето-кредитна изложеност	11,571,768																														
Кредитна изложеност	11,615,687																																				
Вкупна исправка на вредност	(43,919)																																				
Нето-кредитна изложеност	11,571,768																																				
Просечна изложеност на кредитен ризик за периодот за кој се објавува и изложеноста по одделни категории на ризик со 31.12.2023	<p>Коефициентот на ризичност со состојба 31.12.2023 г. изнесува 0,38%.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Категорија на ризик</th> <th style="text-align: right;">Износ:</th> <th style="text-align: right;">Структура:</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>категорија на ризик А</td> <td style="text-align: right;">11,420,333</td> <td style="text-align: right;">98.32%</td> </tr> <tr> <td>категорија на ризик Б</td> <td style="text-align: right;">143,618</td> <td style="text-align: right;">1.24%</td> </tr> <tr> <td>категорија на ризик В</td> <td style="text-align: right;">17,558</td> <td style="text-align: right;">0.15%</td> </tr> <tr> <td>категорија на ризик Г</td> <td style="text-align: right;">9,593</td> <td style="text-align: right;">0.08%</td> </tr> <tr> <td>категорија на ризик Д</td> <td style="text-align: right;">24,585</td> <td style="text-align: right;">0.21%</td> </tr> <tr> <td>Вкупна бруто-кредитна изложеност:</td> <td style="text-align: right;">11,615,687</td> <td style="text-align: right;">100.00%</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Категорија на ризик</th> <th style="text-align: right;">Износ:</th> <th style="text-align: right;">Структура:</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>категорија на ризик група 1</td> <td style="text-align: right;">11,420,333</td> <td style="text-align: right;">98.32%</td> </tr> <tr> <td>категорија на ризик група 2</td> <td style="text-align: right;">155,073</td> <td style="text-align: right;">1.34%</td> </tr> <tr> <td>категорија на ризик група 3</td> <td style="text-align: right;">40,281</td> <td style="text-align: right;">0.35%</td> </tr> <tr> <td>Вкупна бруто-кредитна изложеност:</td> <td style="text-align: right;">11,615,687</td> <td style="text-align: right;">100.00%</td> </tr> </tbody> </table>	Категорија на ризик	Износ:	Структура:	категорија на ризик А	11,420,333	98.32%	категорија на ризик Б	143,618	1.24%	категорија на ризик В	17,558	0.15%	категорија на ризик Г	9,593	0.08%	категорија на ризик Д	24,585	0.21%	Вкупна бруто-кредитна изложеност:	11,615,687	100.00%	Категорија на ризик	Износ:	Структура:	категорија на ризик група 1	11,420,333	98.32%	категорија на ризик група 2	155,073	1.34%	категорија на ризик група 3	40,281	0.35%	Вкупна бруто-кредитна изложеност:	11,615,687	100.00%
Категорија на ризик	Износ:	Структура:																																			
категорија на ризик А	11,420,333	98.32%																																			
категорија на ризик Б	143,618	1.24%																																			
категорија на ризик В	17,558	0.15%																																			
категорија на ризик Г	9,593	0.08%																																			
категорија на ризик Д	24,585	0.21%																																			
Вкупна бруто-кредитна изложеност:	11,615,687	100.00%																																			
Категорија на ризик	Износ:	Структура:																																			
категорија на ризик група 1	11,420,333	98.32%																																			
категорија на ризик група 2	155,073	1.34%																																			
категорија на ризик група 3	40,281	0.35%																																			
Вкупна бруто-кредитна изложеност:	11,615,687	100.00%																																			
Износ на достасани кредити	24,319 илјади денари																																				
Износ на изложеностите на кредитен ризик, за кои е извршена исправка на вредноста, односно е издвоена посебна резерва	8,800,096 илјади денари																																				
Географска дистрибуција на изложеноста на кредитен ризик - Р Македонија, земјите-членки на ЕУ, останатите земји во Европа, земјите-членки на ОЕЦД (со исклучок на земјите од Европа), останати земји	<p>Географска дистрибуција Во 000 МКД</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">Република С Македонија</td> <td style="text-align: right;">11,414,123</td> </tr> <tr> <td>Земји-членки на ЕУ</td> <td style="text-align: right;">133,220</td> </tr> <tr> <td>Европа (останато)</td> <td style="text-align: right;">-</td> </tr> <tr> <td>Земји-членки на ОЕЦД (без европските членки на ОЕЦД)</td> <td style="text-align: right;">-</td> </tr> <tr> <td>Останато</td> <td style="text-align: right;">24,425</td> </tr> <tr> <td>Вкупно</td> <td style="text-align: right;">11,571,768</td> </tr> </table>	Република С Македонија	11,414,123	Земји-членки на ЕУ	133,220	Европа (останато)	-	Земји-членки на ОЕЦД (без европските членки на ОЕЦД)	-	Останато	24,425	Вкупно	11,571,768																								
Република С Македонија	11,414,123																																				
Земји-членки на ЕУ	133,220																																				
Европа (останато)	-																																				
Земји-членки на ОЕЦД (без европските членки на ОЕЦД)	-																																				
Останато	24,425																																				
Вкупно	11,571,768																																				

Секторска дистрибуција на изложеноста на кредитен ризик (илјади денари)	Сектор	кредитна изложеност	
		Банки	1,505,358
	Други финансиски институции	58,401	
	Нефинансиски институции	935,481	
	Домаќинства	6,991,910	
	Држава	2,080,617	
	Нерезиденти	1	
	Вкупно	11,571,768	
Резидуална договорна рочна структура на изложеноста на кредитен ризик на бруто-износ	во илјади денари		
	Со рок на достасување до една година:	4,780,463	
	Со рок на достасување над една година:	6,402,738	
	Вкупно (без вонбилансни ставки)	11,183,202	
Структура по одделни дејности (илјади денари)	ДЕЈНОСТИ	Износ	%
	Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	2,080,617	17.98%
Финансиски дејности и дејности на осигурување	1,563,759	13.51%	
Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и мотоцикли	378,088	3.27%	
Градежништво	113,489	0.98%	
Транспорт и складирање	105,264	0.91%	
Хемиска индустрија, производство на градежни материјали, производство и преработка на горива, фармацевтска индустрија	90,254	0.78%	
Информации и комуникации	41,919	0.36%	
Прехранбена индустрија	37,564	0.32%	
Стручни, научни и технички дејности	35,203	0.30%	
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	23,343	0.20%	
Останата преработувачка индустрија	21,330	0.18%	
Образование	15,957	0.14%	
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	14,345	0.12%	
Земјоделство, шумарство и риболов	13,613	0.12%	
Административни и помошни услужни дејности	11,649	0.10%	
Дејности на здравствена и социјална заштита	9,563	0.08%	
Други услужни дејности	7,094	0.06%	
Производство на метали, машини, алати и опрема	5,141	0.04%	
Текстилна индустрија и производство на облека и обувки	4,197	0.04%	
Дејности во врска со недвижен имот	3,853	0.03%	
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	3,348	0.03%	
Уметност, забава и рекреација	264	0.00%	
Рударство и вадење камен	3	0.00%	
Нерезиденти	1	0.00%	
Физички лица	6,991,910	60.42%	
	Вкупно	11,571,768	100%

Податоци за најголемата изложеност кон одделна дејност	Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	Износ
	Вкупна изложеност	2,080,618
	Достасани кредити	-
	Износ на изложеност за која е извршена исправка на вредност	63
	Издвоена резервација	(3)
Износ на реструктурирани побарувања		9,883
Движење на исправката на вредност, односно издвоената посебна резерва во текот на периодот со состојба на 31.12.2023 г. (илјади денари)	Состојба на 31.12.2022 година	58,244
	Зголемување	44,403
	(Намалување)	(44,375)
	(Отпишани побарувања)	(8,394)
	Пренос на исправката на вредност од нефункционалните камати	79
	Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	(6,036)
	Ефект од курсни разлики	(2)
Ефект од примена на нова методологија	-	
	Состојба на 31.12.2023 година	43,919

4.15 Податоци за структурата и портфолиото за тргување

Портфолио за тргување по одделни видови финансиски инструменти, како и за политики кои ги применува за распределување одредена позиција во портфолиото за тргување или во портфолиото на банкарски активности	Согласно со Стратегијата на Банката за инвестирање во хартии од вредност и Политиката на Банката за управување со ликвидносен ризик, Банката инвестира во безризични пласмани: благајнички записи, државни записи, државни обврзници.
---	---

4.16 Основни податоци за пристапот за пресметка на оперативниот ризик

Основни податоци за пристапот кој го користи за пресметка на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик	<p>Банката го применува пристапот на базичен индикатор (The Basic Indicator Approach), односно го утврдува потребниот капитал за покривање на оперативниот ризик како тригодишен просек на производот помеѓу бруто-приходот и фиксниот процент α (алфа), односно:</p> $K_{БИ} = [\sum(BP_{1...n} \times \alpha)] / n$ <p>при што $K_{БИ}$ - капитал потребен за покривање на оперативниот ризик утврден согласно со пристапот на базичен индикатор, BP - годишен бруто-приход, n - број на години од претходните три години во кои е остварен позитивен бруто-приход, α - 15% - утврден од страна од Базелскиот комитет.</p>
---	---

4.17. Податоци за капиталните вложувања на Банката

Краток опис на Стратегијата на Банката за стекнување капитални делови на други правни лица на 31.12.2023	Во својата стратегија, Банката не предвидува стекнување капитални делови на други правни лица.
Краток опис на Политиката на Банката за сметководствено вреднување на капиталните вложувања на 31.12.2023	Банката има вложувања во сопственички инструменти издадени од одредени специфични институции (КИБС, ЦДХВ), за коишто нема активен пазар и чиешто поседување е утврдено со закон и/или е поврзано со можноста за користење на услугите коишто ги вршат овие институции. Согласно со Одлуката за методологија за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиски извештаи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 83/17) набавната вредност на овие сопственички инструменти ја одразува нивната објективна вредност. Банката ги класифицира овие вложувања како финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка.
Износ на капиталните вложувања и нивната класификација според видот, т.е. дали се работи за вложувања во сопственички хартии од вредност за кои постои активен пазар или за вложувања во сопственички хартии од вредност за кои не постои активен пазар	23,752 илјади денари се класифицирани во некотирани сопственички инструменти за кои не постои активен пазар.

<p>Секторска структура на капиталните вложувања (капитални вложувања во банки, други финансиски институции, нефинансиски институции, нерезиденти на 31.12.2023</p>	<p>Секторска структура на капиталните вложувања на 31.12.2023</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="539 185 1241 226">Сектор</th> <th data-bbox="1241 185 1530 226">Во илјади денари</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="539 226 1241 266">Банки</td> <td data-bbox="1241 226 1530 266">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="539 266 1241 306">Други финансиски институции</td> <td data-bbox="1241 266 1530 306">23,752</td> </tr> <tr> <td data-bbox="539 306 1241 347">Нефинансиски институции</td> <td data-bbox="1241 306 1530 347">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="539 347 1241 387">Нерезиденти</td> <td data-bbox="1241 347 1530 387">-</td> </tr> <tr> <td data-bbox="539 387 1241 427">Вкупно:</td> <td data-bbox="1241 387 1530 427">23,752</td> </tr> </tbody> </table>	Сектор	Во илјади денари	Банки	-	Други финансиски институции	23,752	Нефинансиски институции	-	Нерезиденти	-	Вкупно:	23,752
Сектор	Во илјади денари												
Банки	-												
Други финансиски институции	23,752												
Нефинансиски институции	-												
Нерезиденти	-												
Вкупно:	23,752												
<p>Кумулативен износ на реализирани добивки/загуби кои произлегуваат од отуѓувањето на вложувањата во текот на периодот на 31.12.2023</p>	<p>НЕМА</p>												
<p>Вкупен износ на нереализирани добивки (загуби) од капиталните вложувања на 31.12.2023</p>	<p>НЕМА</p>												